

BESZÁMOLÓ A TÉR ÉS TÁRSADALOM VÁROSREHABILITÁCIÓVAL FOGLALKOZÓ KÜLÖNSZÁMÁNAK BEMUTATÓJÁRÓL

(MTA Székház, Elnöki Tanácssterem, 2006. november 15.)

VÁRADI ZSUZSANNA

A Tér és Társadalom c. folyóirat, a 2006. évi első, Városrehabilitációval foglalkozó tematikus számának megjelenését követően az MTA Településtudományi Bizottsága, valamint a Tér és Társadalom szerkesztőbizottsága műhelybeszélgetést rendezett a tematikus számban megjelent tanulmányokról, „Megoldási kísérletek a városrehabilitációs beavatkozások térbeli, társadalmi problémáira” címmel 2006. november 15-én a Magyar Tudományos Akadémia Elnöki Tanácstermében. A műhelybeszélgetésen a Településtudományi Bizottság állandó tagjain és meghívottain kívül részt vettek a tematikus szám szerzői, kutatóintézetek munkatársai, egyetemi oktatók és PhD hallgatók egyaránt.

A beszélgetést a Településtudományi Bizottság elnöke, a tematikus különszám vendégfőszerkesztője, Szirmai Viktória nyitotta meg és vezette, aki az összejövétel céljának az önálló szám bemutatását, a téma fontosságát, valamint a tanulmányokra való reflektálás lehetőségét hangsúlyozta ki. Az elnökasszony bemutatta a beszélgetésre meghívott hozzászólókat, elsőként Schneller Istvánt, a Budapesti Corvinus Egyetem tanárát, Budapest korábbi főépítészt, majd Hegedüs József szociológust, a Városkutatás Kft. Ügyvezetőjét, valamint Körmendy Imre építészmérnököt, az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium Építésügyi és Településrendezési Főosztály főosztályvezető-helyettesét. A TÉT részéről az MTA Regionális Tudományos Bizottságának elnöke és a folyóirat főszerkesztője Rechnitzer János mondott köszönetet a Magyar Tudományos Akadémiának, a Regionális Kutatások Központjának, a szerkesztőknek, a vendég-főszerkesztőnek, Szirmai Viktóriának, valamint az MTA RKK NYUTI KDKCS munkatársának, Baráth Gabriellának a társszerkesztésben és a tanulmányok gondozásában nyújtott munkáért, amely lehetővé tette, hogy a TÉT 14. tematikus száma elindítsa a folyóirat megjelenésének 20. évfolyamát. Rechnitzer János hangsúlyozta, hogy céljuk minden évben egy olyan tematikus szám megjelentetése, amely a településtudomány legfontosabb és aktuális témái köré épül.

A rendezvény első felszólalását *Hajdú Zoltán*, az MTA RKK Dunántúli Tudományos Intézetének tanácsadója, a TÉT szerkesztőbizottságának tagja kezdte, akinek legfontosabb benyomásai tematikus számról: a Budapestre irányuló koncentráltasága és a főváros súlyos társadalmi problémáira való rávilágítása és a tematikus szám értékessége, amely a későbbiekben a többi nagyvárossal is kiegészülhetne.

Hajdú Zoltán felhívta a figyelmet a tematikus szám legfontosabb üzenetére, vagyis arra, hogy elérkezett a városokhoz kapcsolódó tudományos kutatások változása, rendszerváltozása, amely a nagyvárosok – Budapest, Pécs vagy Győr – állapótól fakadnak. Ez olyan kérdést vet fel, hogy képesek vagyunk-e kezelni a várost, mint egészet, vagy a jelenlegi intézkedések a válságkezelésre irányulnak. A városrehabilitáció ugyanis több kérdéskört foglal magában, például miként lehetséges a műszaki, az esztétikai és a társadalmi rehabilitáció, vagyis hogyan jöhetnek létre élhető, élvezhető és gazdaságilag fenntartható városok. A Hozzászóló zárásként kiemelte a város és az egyén kapcsolatának, valamint a városok fejlődési irányainak fontosságát, a városrehabilitáció és a települések makrocéljainak kapcsolatát, valamint a magyar urbanisztika kérdései újragondolásának fontosságát.

Szirmai Viktória, Hajdú Zoltán, Rechnitzer János

Fotó: Hardi Tamás

A felkért hozzászólók¹ legfontosabb megállapításai között szerepelt a városrehabilitáció fogalmának pontosabb tisztázásának szükségessége, a városfejlesztés és a városrehabilitáció fogalmának megkülönböztetése, a tudományos kutatások gyakorlatiasabb megközelítése és nagyobb mértékű alkalmazhatóvá tétele, a szociális városrehabilitáció fontossága, valamint a válságkezelő politika helyett – partnerségi kapcsolatok kialakításával – tényleges városrehabilitációs tevékenységek megindítása.

Körmendy Imre és Schneller István

Fotó: Hardi Tamás

A rendezvényen résztvevők felszólalását *Enyedi György akadémikus* indította, aki egyetértett a fogalom tisztázásának fontosságával, valamint javaslatot tett arra, hogy a jövőben megjelenő tematikus számok utolsó oldalain célszerű szótárszerűen összegyűjteni a témakörhöz kapcsolódó hazai és nemzetközi szakkifejezéseket, mivel fontos ezek tisztázása és használata is. Enyedi György kiemelte, hogy a városrehabilitáció számos aspektusból vizsgálható, amelynek átfogó céljának kell lenni a várostörténet során kialakult funkcionális terek helyettesítése.

Csanádi Gábor szociológus nem teljesen értett egyet azzal, hogy nem lehet olvasni a fogalmakról, de hangsúlyozta, hogy számos társadalmi meghatározásról és folyamatról vannak információink, amelyekről érdemes lenne vitákat, műhelybeszélgetéseket tartani.

Pálné Kovács Ilona, az MTA RKK Dunántúli Tudományos Intézetének igazgatója a városrehabilitációhoz szorosan kapcsolódóan a városi kormányzás témakörét javasolta a következő tematikus szám témájának. Véleménye szerint a városrehabilitáció és a városi kormányzás, vagyis a várospolitikai kapcsolatban a legfontosabb tényező a partnerség, amely ma Magyarországon még nem működik, mivel a szereplők – a gazdasági szervezetek és az önkormányzatok – tárgyalásai, egyeztetései hiányoznak, vagy nem megfelelőek. Az igazgatónő kihangsúlyozta, hogy új kihívás Magyarország számára a konkrét fejlesztési elképzelések előkészítése, de a várospolitikai még nem teljesen tudatos ebben, helyette más problémákkal foglalkozik a politika, amelyen már túl kellett volna lépni az országnak.

Hegedüs József

Fotó: Hardi Tamás

Máté Zsolt építész egy olyan folyamatra világított rá, amely a mai városok életét alapvetően befolyásolja, ez pedig a slumosodás és egyes településrészek leromlása mellett a települési funkciók hagyományos tereinek a változása, a külterületi térhasználat dinamizálódása, ezáltal új funkcionális terek jönnek létre, amelyek a településközi táji értékeket rongják.

A résztvevők

Fotó: Hardi Tamás

Korompai Attila a BCE tanszékevezető egyetemi tanára hozzászólásában kiemelte, hogy a városrehabilitáció lehetőségei, irányai és a város funkcionális szerkezete szorosan összefüggjön, továbbá fontos lenne a tudományos kutatások és a gyakorlati folyamatok összekapcsolása.

Több résztvevő mellett *Lados Mihály az MTA RKK Nyugat-Magyarországi Tudományos Intézetének igazgatóhelyettese* is fontosnak tartja a témakör kifejtését egy önálló kötetben. Véleménye szerint a témakört érdemes lenne empirikusan is megragadni, amelyhez az ORPHEUS, majd a Regionális Operatív Programok adnak információt.

A településfejlesztéssel, településüggyel kapcsolatos törvények hiányosságaira hívta fel a figyelmet *Kóródi József közgazdász*, majd *Csemez Attila a BCE Tájépítészeti Karának egyetemi tanárának* hozzászólása a zöldfelületek és a közösségi terek védelmét, rehabilitációját, valamint a közterületek megtartását hangsúlyozta.

A műhelybeszélgetés végén Szirmai Viktória összefoglalójában megköszönte a hozzászólóknak a véleményüket, gratulált a szerzőknek, majd javaslatot tett arra vonatkozóan, hogy megkeressük a témához kapcsolódó kollégákat, támogatókat, amelyek lehetőséget biztosítanak a városrehabilitáció tematikus szám bővítésére, a témakör bővebb kidolgozására.

Jegyzet

¹ A felkért hozzászólók előadásának teljes tartalma az összefoglaló után olvasható.

KÖNYVJELZŐ

Tér és Társadalom 20. évf. 2006/3. 109-158. p.